

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

Glasilo za kmetijstvo in deželno kulturo.

Izdaja

c. kr. kmetijska družba štajerska.

Nemški uredjuje generalni tajnik
ces. svetovalec **Friderik Müller.**

Na slovensko prelaga
nadučitelj **Jožef Mešiček** v Sevnici.

Vsebina: Iz razprav centralnega odbora. — Razne reči: Obrtnijski in kmetijski svet. Poročila podružnic. — Objave Raiffeisen: Raiffeisenova posojilna društva. — Tržna poročila. — Naznanila.

Iz razprav centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe štajerske

v njega seji dne 7. februarja 1898.

Navzoči so bili: predsednik Njegova Vzvišenost gospod Adalbert grof Kottulinsky kot prvomestnik; I. podpredsednik gospod Henrik vitez pl. Plessing; zastopnik c. kr. namestnije gospod c. kr. namestnijski svétnik Henrik baron Hammer-Purgstall; zastopnik štajerskega deželnega odbora gospod deželni odbornik Franc grof Attems; centralni odborniki: gospodje Rainer Hosch, Jožef Lenko, dr. Ivan grof Meran, Egon vitez pl. Pistor, dr. Henrik Reicher, Friderik baron Rokitsky, dr. Pavel baron Störck, Jožef Sutter, Ivan Thunhart, Anton Walz, Adalbert Zech, Leon Zedlacher in generalni tajnik ces. svétnik Friderik Müller,

ob enem kot zapisnikar. Drugi gospodje so opravičeni.

Predsednik naznani, da se je predsedništvo v imenu centralnega odbora predstavilo Njegovi Vzvišenosti novemu namestniku in prejelo od njega zagotovilo, da hoče družbena prizadevanja krepko podpirati.

C. kr. namestništvo naznani, da je c. kr. ministerstvo za notranje stvari izjavilo, da hoče tudi to leto obrambno cepljenje proti šumečim bulam goved podpirati z brezplačno oddajo potrebnega cepiva, in zahteva naznanilo, če se bode obrambno cepljenje v deželi izvrševalo in na kolikem številu goved. Poročevalec generalni tajnik.

Po nasvetu poročevalca se sklene, doposlati c. kr. namestništvu v predložbo visokemu ministerstvu za notranje stvari prepis one opozoritve, katero je centralni odbor podal c. kr. poljedelskemu ministerstvu z ozirom na vlanske nezgode pri cepljenju in v katerem je bilo dokazano, da mnogih nezgod pri cepljenju ni bila kriva cepilna tehnika, marveč da je moralo to zakriviti cepivo, katero je oddajalo c. kr. ministerstvo za notranje stvari.

Dalje se mora c. kr. ministerstvu za notranje stvari na znanje dati, da je visoki štajerski deželni odbor izjavil, postaviti znesek 1000 gld. tudi za l. 1899 v proračun deželnega zaklada v namen takega cepljenja s pogojem, da se odpravijo nezgode pri cepljenju. Število goved za cepljenje naj bo toliko, kakor je bila lanska zglasitev.

Živinorejsko društvo za pincgavsko govedo prosi, da se njegova prošnja za subvencijo priporočilno predloži c. kr. poljedelskemu ministerstvu. Poročevalec generalni tajnik.

Nasvetuje in sklene se, privoliti v to prošnjo.

Podružnica v Gradcu centralnega društva za čebelarstvo na Dunaju prosi podelitve družbenih svetinj za svojo letošnjo čebelarsko razstavo. Poročevalec generalni tajnik.

Ko so gospodje baron Rokitsky, Sutter in baron Störck poročali o delovanju tega društva, sklene se prošnji ugoditi.

Sadjarsko društvo za srednji Štajer nasvetuje tri kandidate za volitev v kmetijski svet.

Da se o stvari pogovori, se seja prekine.

Po obnovi seje izvolita se po nasvetu gospoda barona Rokitsky za uda v kmetijski svet gospod Edgar baron Ecker sen. in za nadomestnika gospod dr. Edvard Hotter.

Nasveti preosnovalnega odbora. Poročevalec gospod baron Störck.

Nasveti se glasé:

Centralni odbor sprejme gledé preosnove družbe naslednja načelna vodila s pridržkom nadaljne podrobne izvršitve:

1. V centralo se stekajoči prispevek družabnikov se s pogojem, da bo deželna in državna podpora povišana, od leta 1900 zniža na eden goldinar.

2. Podružnicam pristoji pravica, pri svojih udih pobirati podružne prispevke, ali više ne kot eden goldinar.

3. Družabno glasilo določilja se vsem udom brezplačno.

4. Podružnice v svojem sedanjem obstanku in delokrogu vzdržujoč, ustanovijo naj se kmetijska krajna društva za eno ali več sosednih občin. Krajna društva naj dobé kar najbolj priprosto organizacijo. Njih naloga je presojati in pospeševati v njihovem okolišu se nahajajoča kmetijska podjetja. Ta društva so ud organizacije kmetijske družbe in stoje v tesni zvezi s podružnico svojega okoliša in centralo družbe. Krajna društva

so upravičena za svoje namene pobirati prispevke od svojih družbenikov.

5. Centralni odbor, ko bode dognal posvetovanje o nadrobni izvršitvi gornjih načel in pogajanja z deželnim oborom in c. kr. vlado v zadevi povišbe subvencije, sklicati bode eventualno še tekom tega leta izvanredni občni zbor družabnikov v Gradec, da bode preosnova družbe že s pričetkom prihodnjega leta mogla priti v moč.

Generalni tajnik opozori na to, da so nekatere podružnice za občni zbor podale predlog, naj bi prispevek družabnikov znašal dve kroni, od katerih naj bi ena krona ostala podružnici, druga pa se oddala centrali, in da bi se preje-manje lista strankam na voljo dalo, naročnina za list pa bi znašala eden goldinar na leto.

Gospod baron Rokitsky se protivi temu nasvetu podružnic in predlaga, da se predlogi poročevalca en bloc sprejmejo, kar se tudi zgodi.

Poročilo o izidu posvetovanja v določitev plemenskih znakov murbodenskega goveda. Poročevalc gospod Thunhart.

Poročevalc prečita določene znake in predlaga, da se tisti na znanje dajo deželnemu odboru s prošnjo, da se dotični del podučila za živinogledne komisije in razsodišča primerno izpremeni.

Gospod Sutter predlaga, prečitane znake naznaniti vsem podružnicam v plemenskem okolišu, da povedó svoje mnenje.

Gospod baron Störck predlaga, da se naroči tudi živinorejski sekciji izjaviti mnenje.

Po nasvetu gosp. Franca grofa Attems predlaga poročevalec, da se v Gradec skliče enketa.

Pri glasovanju sprejeti so zadnji trije predlogi.

Predlog, da se priobči v nižje-avstrijskem deželnem zboru sprejeti zakon zastran ustanovitve deželne zavarovalnice proti toči. Poročevalec gospod vitez pl. Pistor.

Sprejeto.

Gospod Walz poroča, da je dotični predlog podal v kmetijskem svetu.

Predložba upravnega poročila in proračuna. Poročevalec generalni tajnik.

Upravno poročilo se vzame odobrilno na znanje.

Zastran proračuna želi gospod baron Rokitsky nekterih prememb pri sestavi poedinih postavkov.

Poročevalec pripomni, da se je vsled smrti družbenega blagajnika proračun sestavil na podlagi lanskega, kar pa se tiče nasvetovanih prememb, je centralnemu odboru na voljo dano, da v navodilu za novega blagajnika to popolnoma uvažuje.

Poročilo odbora v zadevi razdeljevanja poselskih premij. Poročevalec generalni tajnik.

Odbor predlaga, da se name-ravana prememba z ozirom na predstoječo preosnovo družbe za to leto še preloži.

Dalje se naj štajerska hranilnica naprosi, da neki del onega

zneska, ki ga hranilnica vsako leto razdeli med posle, prepusti centralnemu odboru za obdarjevanje kmetijskih poslov.

Ta predloga se sprejmeta s pristavkom, da se jednaka prošnja pošlje tudi okrajnim hranilnicam.

Predlog odbora zastran namestitve službe blagajnika. Poročevalec generalni tajnik.

Sprejme se predlog, da se to mesto kot služba drugega uradnika razpiše.

Poročilo v zadevi prirejanja tečajev za lanarstvo. Poročevalec generalni tajnik.

Na podlagi predležečega mnenja, katero je oddalo ravnateljstvo deželne poljedelske šole v Grottenhofu, se predlaga, te tečaje prirediti šele v začetku pomladi. Sklene pa se, podružnice poprej prašati, kako obsežen naj bi bil lanarski tečaj v podružnem okolišu.

Predlog za nabavo peronosporoškopilnic. Poročevalec generalni tajnik.

Poročevalec predloži ponudbe in predlaga, da se na podlagi tistih naročila lahko izvrše. Temu predlogu se pritrdi z dostavkom, da se deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru naprosi, oddati mnenje o porabnosti neke škropilnice, ki se tamkaj izdeluje.

Prošnja dobrodelnega društva za mili dar. Poročevalec generalni tajnik.

Sklene se prošnjo odkloniti, ker primanjkuje sredstev.

Prošnja podružnice Knittelfeld za delitev živinorejskega okrožja. Poročevalec gospod Thunhart.

Sprejet je predlog, deželnemu odboru nasvetovati razdelitev okrožja vsodne okraje Judenburg—Oberzeiring z ene, ter Knittelfeld—Obdach z druge strani.

Predlog podružnice Neumarkt, da se izdajo postavne naredbe opreznosti ob uvažanju tujih govejskih plemen. Poročevalec gospod Zedlacher.

Poročevalec predlaga, izposlovati zakonski načrt zastran uvedbe cepljenja v določitev tuberkuloze pri govedih, ki se pripeljajo na Stajersko iz inozemstva in Ogerskega. Sprejeto.

Okrajni odbor Neumarkt prosi prispevka za nakup marijinodvorskega plemenega bika za župo Scheifling. Poročevalec gospod Zedlacher.

Privoli se polovica kupne cene.

Marijinodvorska živinorejska zadruha v Neumarktu prosi, da bi se podpirala njena prošnja do c. kr. poljedelskega ministerstva za subvencijo v nakup stroja za lesno volno. Poročevalec gospod Zedlacher. Sklenjeno.

Razne reči.

Obrtnijski in kmetijski svet.

Zastopnik c. kr. štajerske kmetijske družbe, gospod deželni poslanec Anton R. Walz je za prihodnjo sejo obrtnijskega in kmetijskega sveta oglasil za presojevanje nastopne vtemeljene predloge:

1. predlog.

Njegova Vzvišenost gospod poljedelski minister se naprosi, da razloži kmetijskemu svetu primeren načinom in kar najbrž mogoče agrarpolitični program vlade in blagovoli s tem naznaniti, kako misli ustreči opravičenim zahtevkom onemoglega kmetijstva.

Obrazložba.

V državi, kakor je Avstrija, kjer se bavi več nego polovica prebivalstva s poljedelstvom in gozdarstvom, kjer se na zemljišču naložene milijarde goldinarjev, ima ta stan odločilen upliv na blagor in gorje celega prebivalstva v državi.

Vsled tega je velike važnosti vsak vladni čin, ki do cela ali tudi deloma zadene kmetijstvo; posebno pa bo hotel vsak resnobni državnik, vsakdo, ki se vdeležuje javnega življenja, spoznavati one naredbe in ukrepe vlade, ki so nujno potrebni, da se kmetijstvu odpomore iz današnje stiske.

Zategadelj se sploh in upravičeno obžaluje, da je vlada dozdej opustila, prijaviti svoj agrarpolitični program.

Ker bi bilo naravnost drzno, misliti, da bi kdo po zaupanju Nj. Veličanstva mu izročeno, odgovornosti polno službo ministra za poljedelstvo prevzel, ne da bi bil poprej premislil sredstva in pota, kako izboljšati sedanje razmere, zato se more ta zamuda razlagati edino le iz okolnosti notranje politike.

V situaciji, v kateri se kmetijstvo zdaj nahaja, ne zadostuje več, tekoče posle birokratično dalje opravljati, le željam in potrebam lokalnega pomena ustrezati, na kratko, samo od jednega dne do družega skrbeti, marveč vsaka vlada ima dolžnost, poprijeti se rešitve onega velikega vprašanja v stroki kmetijstva, ki se dotika blagra in gorja milijonov ljudi.

V to pa je treba vzajemnega delovanja vseh faktorjev v državi, in v prvi vrsti je k temu poklican kmetijski svet. Taisti pa more težavno svojo nalogo samo tedaj do cela in popolno reševati, ako mu je dobro znan agrarpolitični program vlade v celem obsegu.

S tem pa je obrazložen moj predlog.

2. predlog.

Visoko c. kr. poljedelsko ministertvo se naprosi, potrebno preskrbeti za ustanovitev državne zavarovalnice proti toči po načelih v kraljevstvu Bavarskem obstoječe točne zavarovalnice, odnosno da s subvencijami omogoči ustanovitev deželnih takih zavodov.

Obrazložba.

V delovršbi in pridelavi ni menda stroke, ki bi mogla tako malo računati na gotov donesek, kakor je kmetijstvo. Malo trenutkov nevihte zadostuje, da se uniči plod večmesečnega dela pridnih rok.

Tako je toča v zadnjih letih kmetovalcem na spodnjem in srednjem Štajerskem opetovano povzročila ne le začasne izgube na pridelkih, marveč tudi poškodbe na podstatih gospodarstva. Napram tem slučajnostim je poljedelec brez pomoči in hudo občuti nemogočnost, zavarovati se proti takim škodam.

Z malenkostnimi odpustki davka, ali z miloščini podobnimi državnimi podporami je pri takih ujimih kmetovalcu malo pomagano.

Obstoječe zavarovalne družbe ne pomagajo nič, ker tiste delujejo le za dobiček in radi tega zahtevajo tako visoke premije, da jih kmet, zlasti pa maloposestnik zmagati ne more.

Vrh tega te zasebne družbe take pokrajine, kjer večkrat toča pobija, ali kraje, kjer vzgajajo bolj rahle rastline, ne sprejemajo v zavarovanje.

Da je treba ustanoviti državne ali od države subvencionirane zavarovalnice, ki ne delujejo za dobiček, temveč so osnovane na vzajemnosti, se dandanašnji splošno priznava. Žal, da dotična prizadevanja raznih kmetijskih krogov niso imela uspeha.

C. kr. kmetijska družba štajerska je meni, podpisanemu, naročila vložiti tozadevni predlog.

Vstrezajoč temu naročilu, drzmem se opozoriti na sosedno kraljevino Bavarsko, kjer obstoji že od leta 1884 pri kraljevi zavarovalnici oddelek za točno zavarovanje, ki deluje v največjo zadovoljnost zavarovancev, in se je pokazalo, da je nje organizacija izborna.

Ker obstoje tudi po naših alpskih deželah slične gospodarske in klimatične razmere, kakor na Bavarskem, zato bi bilo želeti, da bi se jednak zavod zasnoval tudi pri nas.

Ukrepi mnogoštevilnih enket, ki so presojale prašanje zavarovanja, nabrani statistični podatki ter bogate izkušnje prej omenjene, državno oskrbovane in subvencionirane zavarovalnice, vse to bo omogočilo naglo rešitev tega prašanja in s tem končno izpolnitev jedne najupravičeniših tirjatev poljedelcev.

Ta nadeja je tem bolj vtemeljena, ker se bodo nedvomno tudi deželne uprave pokazale požrtvovalne, kjer velja, upreti se neprestanemu razdiranju narodne imovine.

Tako je deželni odbor štajerski glasom priloženega dopisa že dne

18. novembra 1886, št. 10.434, izjavil, da je voljen, deželnemu zboru priporočati, da obrača v ta namen letno podporo 10.000 gld., ako bi tudi država tak deželni zavod primerno subvencionirala in mu podelila fiskalne in administrativne ugodnosti.

3. predlog.

Visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo se naprosi podpirati peticijo c. kr. štajerske kmetijske

družbe ddo. Gradec, dne 20. septembra 1898, št. 1263, s katero so prošene zakonodajne korporacije, finančno in poljedelsko ministerstvo, izdati naredbe, da se bo kamena sol mogla dobivati po kolikor mogoče nizki, po vseh prodajališčih jednaki ceni.

Obrazložba.

Se opozori na podatke v sledeči peticiji.

Poročila podružnic.

Knittelfeld, 28. decembra 1898. Za prihodnji občni zbor se sklene, predlagati prosto prejemanje kajnita in znižbo cene čisti, nepokvarjeni soli. Za delegate k temu zboru so bili izvoljeni gospodje: Herman Hofer, Jožef Maier, po domače Klob, Ivan Schwarz in Franc Sorger, in za nadomestnike gospodje Mihael Brandl, po domače Hauser, in Ivan Liebenherz.

Bruck, 20. januarja. Sklene se, za prihodnji občni zbor staviti sledeče predloge: Predlog gospoda Klementa Piffrader za svobodni lov na lastnem zemljišču; predlog gospoda Franca Haas za oddajo živinske soli po jednaki ceni, kakor v obrtniške namene; predlog gospodov Franca Pesl in Jožefa Wolfbauer zastran oprostitev ogledovanja živine ob nje prevajanju; predlog gospoda barona Störek, zadevajoč nadaljni razvoj združništva na Štajerskem, in sicer zastran nakupovalnih in prodajalnih zadrug, živinorejskih in

bikovzdrževalnih zadrug, ter za drug za sirotkarstvo, za posuševanje in namakanje, zavarovanje živine, sadje izkoriščevalno kletarstvo in za pašo, naposled zastran ustanovitve centralne zveze vseh zadrug in ustanovitve deželne hipotečne banke. Za delegate v občni zbor se izvolijo gospodje: Klement Piffrader, Franc Haas, Peter Poms in Herman Fritz, in za nadomestnika gospoda Karl Bernauer in Rudolf Ramsauer.

Schladming. Tukajšnja podružnica imela je v nedeljo dne 15. januarja pri gospodu Keller svoje prvo letošnje zborovanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Načelnik pozdravil je navzoče in prečital poslovilno pismo prejšnjega predsednika, kakor tudi zapisnik zadnjega zborovanja. Na to je poročal, da so se v preteklem letu vršila predavanja o živinoreji, sadjarstvu in gozdarstvu.

Potovalni učitelj gospod Grössbauer priredil je sadjarske tečaje

v teh krajih: Pihl, Schladming, Haus, Aich in Assach. Umetnega gnojila se je v podružnem okolišu nakupilo štiri vagone. Podpredsednik c. kr. kmetijske družbe v Salcburgu, gospod Franc Fisslthaler, pri katerem se je naročilo umetno gnojilo, podaril je članom podružnice 55 komadov izbornega spisa „pomanjkanje gnoja in umetno gnojilo“. Od centralnega odbora v Gradcu prišla je podružnica podporo 50 gld. za nakup trijerja. Zastran podelitve ročnih gasilnic za hribovske kmete obrnilo se je podružno načelstvo do štajerskega deželnega odbora. Število družabnikov se je pomnožilo za štiri; trem pridnim poslom z več nego tridesetletno nepretrgano služabno dobo podelile so se nagrade. Svoje poročilo je predsednik končal s pripomnjo, da je bila pretečeno leto v Unterthalu ustanovljena tudi Raiffeisenova posojilnica.

Temu je sledilo predavanje o stroju za posnemanje mleka „Alfa-Separator“. Poročevalec gospod dr. Schuppli opisal je prednosti te priprave in naredil ž njo praktični poskus, kateremu so vsi navzoči sledili z vidnim zanimanjem.

Delegatom za 75. občni zbor v Gradcu izvoljen je bil gospod Matija Prugger iz Ramsava. Dva posestnika sta podružnici pristopila, dva posla sta bila nasvetovana za premovanje. Po nasvetu predsednikovim je zbor sklenil: 1. Pri spevek družabnikov naj se zopet zniža na eden goldinar; 2. v društveno glasilo sprejemajo naj se v prihodnje tudi posnetki zapis-

nikov o zborovanju podružnic. V načelstvo izvoljeni so bili gošpodje: za podružnega načelnika učitelj Meindlhuber; za njegovega nadomestnika nadučitelj Wengert; za odbornike: župnik Lichtenstettner, dr. Hütter, Konrad Keller, Friderik Fritscher, Franc Loidl, Ivan Mairhofer, Jožef Huber, Jožef Segl, Karl Steiner, Jožef Rettenbacher, Gottlieb in Ivan Hutegger. — Katarina Seebacher iz Asaha udeležila se bode tečaja za strežbo živini in za gospodarstvo v Oberhofu.

Feldbach, 22. januarja. Gospod nadgozdar Vinko Hess ima izboren in zelo ugajajoč govor o gozdarstvu. Za občni zbor se sklene predlagati, naj bi se letni prispevek znižal na dve kroni, od kojih naj bi se odposlala ena krona centrali, druga pa bi ostala podružnici za njene namene. Prejemanje glasila naj bi se, kakor poprej, vsakomur na voljo dalo. Od prejšnjega predsednika Njega Vzvišenosti barona Washington podružnici podarjena slika sprejela se je z radostjo, in sklene se, da ostane hranjena pri vsakokratnem načelniku. Vsled živega prigovarjanja navzočnikov, izjavi gospod Ferdinand vitez pl. Scherer, da je voljen, še zanaprej obdržati načelstvo, kar se pozdravi z veseljem.

Aussee, 22. januarja. Po nasvetu predsednika gospoda Leona Oberascher izreče se gospodu dru. Schuppli zahvala za izborno predavanje, ter sproži se misel, naj bi se ustanovila živinorejska zadruga. Za občni zbor sklene se

predlagati oprostitev od pristojbin in od davka, znižanje prispevka družabnikov, strogo izvrševanje § 5 novega lovskega zakona z ozirom na služnostne opravičence in zastran delitve odlikovanj. Za delegate bili so izvoljeni gospodje: Leon Oberascher, Tomaž Köberl in Jožef Aman. Kot novi družabniki bili so sprejeti gospodje: Izidor Hochrainer, po domače Schusterbauer, v Mitterndorfu in Jožef Mandl po domače Singer, v Rödschitz-u. Nadalje se sklene omisliti stroj za šotno steljo.

Weiz, 3. februarja. Zastopnikom v občni zbor sta bila izvoljena gospoda: Jožef Mosdorfer in Karel Zorn in za nadomestnika gospoda Alojzij Baumgartner in Franz Bachmaier. Kot nova člana sta bila sprejeta gospoda: Jožef Hofer, posestnik v Wolfgruben-u in Fric Steinitzer, gostilničar pri sv. Ruprehtu. Za občni zbor stavili so se predlogi, da bi se subvencionirale zasebne drevesnice in šolski vrti, da bi se delile poselske nagrade tudi poslom s krajšo služabno dobo, da bi se skrajšala dobavna doba pri prevažanju sadja in zastran odvrčanja krvave usi.

Neumarkt, 22. januarja. Za občni zbor sprejeti so bili predlogi zastran dobave cepiva proti šumečim bulam in centralizovanja živinskih sejmov. Delegirani so bili gospodje Anton Jessernigg, Jožef Schreckenfuhs, Vinko Mölzer in Alojz Riegler. Nadalje so se stavili predlogi zaradi dodelitve odlikovanj.

Lipnica, 5. februarja. Predseduje načelnik gospod Adolf vitez pl. Jenisch. Po podanem računskem in blagajničnem poročilu se gospodu blagajniku Ivanu Probst izreče zahvala za njegov trud. Predsednik društva avstrij. pomologov poprime potem besedo ter v zelo stvarnem in pohvalno sprejetem predavanju razloži bistvo kmetijskih produktivnih zadrug in toplo priporoča ustanavljanje taistih. Zastran predlogov za občni zbor se sklene, da se vnovič vloži lanski predlog zadevajoč pospeševanje pouka v kmetijskem knjigovodstvu in da se nadalje stavijo predlogi zastran pogodbe z Ogersko, zastran naprave državnih tvornic za bakreno galico, oddaje smodnika za streljanje proti nevihti po znižani ceni, pritožbe zaradi izvršitbe zakona o ujimah, uvozne prepovedi za trte iz Francoskega, zastran prostega lova na lastnem zemljišču, znižanja cene kuhinjski soli, znižbe voznine za vse pridelke in znižbe letnega prispevka v zmislu predloga podružnice Feldbach. Delegirani so bili gospodje: Ivan Holzer, Vinko Malik, Karel Schweiger, Anton Stiegler, Ivan Probst in Ivan Prattes in za nadomestnika gospoda: Franc Trummer in Alojzij Schallhammer. Gospod Ivan Holzer v Untergralla predlaga ustanovitev nakupovalnice in prodajalnice v Lipnici, in zbor sprejme ta predlog.

Izkaz o staležu imovine v okraju Ščavnica (Stainz) leta 1898. Konji. Kupčija in promet s vprežnimi in plemenimi konji bil je v

poročevalnem letu neznaten in sklenjen največ med domačini. Le žrebičke (kot odstavčke) so kupci po dotičnih dvorih pokupili, na Koroško in gornje Štajersko prepeljali in tamkaj zopet posestnikom prodali. Cena žrebičku je bila 100 do 200 gld. Glede pasme popraševalo se je najbolj po noriškem konju, glede barve po konstanjevcih. — Goveda. Največ kupčije je bilo sklenjene na tukajšnjih 13 živinskih senjmih, kamor se je prignalo nad 7000 goved. Vprežne vole pokupili so največ kupčevavci iz spodnjega Štajerja; pitano živino pokupili so tukajšnji trgovci, prepeljali jo v Gradec in tamkaj jo zopet prodali na živinskem senjmu. S plemeno živino bilo je navzven malo kupčije. Ker je bila kupna cena vprežnih volov v primeri s prodajalno ceno pitanih volov v poročevalnem letu zmerom prav visoka, zakaj veliko vprežnih volov pokupili in odgnali so tudi trgovci

iz Češkega in Moravskega, zato je bil zaslužek pri pitanju zelo pičel, in pečalo se je le bolj z odrejo živine. Za plemo so posestniki v ravnini najraje nakupovali in redili rudečecikasto (pincgavsko plemo), posestniki po gorah pa murbodensko živino. — Svinje. Le s pitanimi prašiči se je tukaj kupčevalo, pokupili so jih domači trgovci, jih v Gradec pripeljali in tamkaj zopet prodali. Pitani prašiči so se v tem letu zmerom dobro plačevali, zategadelj so kupčevavci tudi veliko mladih svinj iz spodnjega Štajerja semkaj pripeljali. Na postaji Ščavnica je bilo 870 takih svinj izvagoniranih. Redili so ljudje križance nemške domače svinje ter različnih angleških prašičjih pasem in Meissnerjeve svinje. — Z ovcami in kozami ni bilo kupčije.

Ščavnica (Stainz), dne 21. januarja 1899.

F. Hammer,

dež. okrajni živinozdravnik.

Objave Raiffeisen.

Raiffeisenova posojilna društva.

Dne 18. septembra 1898 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Kallwangu pri Mauternu, kjer je društvu pristopilo 50 posestnikov in obrtnikov.

Društveni okoliš obsega selsko občino Kallwang.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod Karol Kaiblinger, posestnik in župan v Kallwangu, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gosp. Hermana Wunsch, gozdnega oskrbnika v Kallwangu.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gosp. Janeza Klarman, posestnika in občinskega tajnika v Kallwangu.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravljeni delež 10 gld.

Statistika: a) Najviši znesek hranilne vloge 2000 gld., b) najmanjša hranilna vloga 1 gld., c) največje posojilo 500 gld., eventualno 1000 gld., d) največa vsota izposojil 3000 gld., e) obrestno merilo za hranilne vloge 4%, f) obrestno merilo za posojila 5%, g) začasna brezobrestnost opravljenih deležev, h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Dne 9. oktobra 1898 ustanovilo se je Raiffeisenovo posojilno društvo v Wettmannstetten-u, kjer je društvu pristopilo 30 posestnikov in obrtnikov.

Društveni okoliš obsega selski občini Wettmannstetten in Lassenberg in kraje Wohlsdorf, Schönaich in Weniggleinz.

Društveno načelstvo sestoji iz 7 članov, načelnik je gospod Karel Jübstl, posestnik v Wettmannstetten, nadzorno svetovalstvo iz 9 oseb pod predsedstvom gospoda Antona Schrottner, nadučitelja v Wettmannstetten-u.

Za knjigovodjo in blagajničarja volil je zbor gospoda Alojzija Stoiser, sina zemljiškega posestnika v Wettmannstetten-u.

Pristopnine plača vsak društvenik 1 gld., za vsak opravljeni delež 6 gld.

Statistika: a) Najviši znesek za hranilne vloge 2000 gld., b) najmanjša hranilna vloga 1 gld., c) največje posojilo 300 gld., eventualno 600 gld., d) največa vsota izposojil 3000 gld., e) obrestno merilo za hranilne vloge 4%, f) obrestno merilo za posojila 5%, g) začasna brezobrestnost opravljenih deležev, h) zastran odškodnine za trud knjigovodje in blagajničarja ukrepal bode občni zbor po sklepu prvega poslovnega leta.

Tržna poročila.

Graško tržno poročilo

od 21. do 28. februarja 1899.

Govedina, 50 kil živa teža gld. 14.25 do 15.25; teletina 58—80 kr.; svinjetina 60—80 kr.; špeh sveži 64—76 kr.; povojeni 64—76 kr.; surovo maslo gld. —80 do 1.40; goveje maslo gld. —90 do 1.20; žmavec 64—72 kr. za 1 kilo.

Sejm za seno in slamo od 13.

do 18. februarja 1899. Na 95 vozeh bilo je 912 meterskih centov sena in na 37 vozeh 349 meterskih centov razne slame. Bil je slabše obiskan kakor pretečeni teden. Seno, sladko gld. 2.80 do gld. 3.20, kislo gld. 2.70 do gld. 3.10. Ržena slama gld. 1.90 do gld. 2.10, pšenična slama gld. 1.90 do gld. 2.—, prosena slama gld. 1.55 do gld. —.—

Živinski sejm bil je dne 23. in 24. februarja 1899. Prignali so 389 volov, 74 bikov, 383 krav, 92 živih, 719 zaklanih telet, 2204 svinj, 83 glav drobnice, — konj.

Prodali so na Spodnje Avstrijsko: — vola, 14 bikov, 12 krav; v gorenji Štajer: 22 volov, 2 bika, 23 krav, — teleta; na Predarlško: 17 volov, 12 bikov, 42 krav, — telet; na Nemško: 16 volov, 9 bikov,

26 krav; na Švicarsko: 24 volov, 14 bikov, — telet; na Ogersko: 10 volov; na Češko: 12 krav; na Moravsko: 3 bika.

Hmelj.

50 kilogr. Blago Žateško mestno 1898 115–125gld., deželno(okrajno) 115–125gld., deželno (okrožno) 110–120 gld.; Ošavsko rudeče 90–105 gld., zeleno 75–80 gld.

Tržne cene na Štajerskem, drugod v Avstriji in na Ogerskem.

Mesto	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Koruz	Proso	Ajda	Bob	Seno	Slama za posteljo	Slama za nastel	Slama za kladjo	Slama sploh
	za 100 kil												
	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.	g. kr.
Celje	9 35	10 —	9 —	8 —	6 —	10 —	9 —	7 —	2 20	1 40	1 —	—	—
Ormož	9 50	6 50	7 —	7 50	5 50	6 —	7 50	5 —	4 —	3 —	2 80	—	—
Gradec	10 20	9 —	8 40	7 40	6 60	6 40	9 50	11 —	—	—	—	—	—
Ljubno	10 —	8 25	8 —	7 —	6 50	—	—	—	3 —	2 20	1 80	—	—
Maribor	9 70	8 —	6 90	7 —	6 20	6 50	8 20	9 50	2 30	2 50	1 40	—	—
Ptuj	9 50	8 —	7 —	6 50	6 —	6 —	7 50	7 50	2 20	2 40	1 50	—	—
Gmunden	10 —	8 75	7 50	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	10 04	8 96	—	6 41	6 40	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana	10 80	9 —	7 —	7 —	5 70	—	—	—	—	—	—	—	—
Linc	9 40	8 —	7 50	6 —	6 20	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapešt	9 83	7 83	—	5 80	4 66	—	—	—	—	—	—	—	—
Praga	10 10	8 20	8 75	6 60	6 05	—	—	—	—	—	—	—	—
Salzburg	9 50	8 05	—	6 95	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vels	9 25	8 30	7 30	6 35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj	9 70	8 10	—	6 09	4 94	—	—	—	—	—	—	—	—

Senjmi na Štajerskem.

Brez zvezdice so navedeni letni sejmi za blago, z eno zvezdico (*) so živinski sejmi, z dvema zvezdicama (**) sejmi za blago in živino.

Dne 9. marcija: Hall* v okraju Liezen; Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi).

Dne 10. marcija: sv. Jurij** v vranskem okraju; sv. Jakob** v laškem okr.; Lonč (Deutschlandsberg)**; Feldbach**; Spodnja Polskava* v slovensko-bistriškem okr.; Oberwölz**; Gornja Kostivnica** v rogaškem okr.; Garrach** v okr. Weiz; Koglhof** v okr. Birkfeld; Vuhred* v slovenjegraškem okr.; Stuben-

berg** v okr. Pöllau; Strass** v lipniškem okr.; Kapele** v brežiškem okr.; Orešje** v brežiškem okr.

Dne 11. marcija: Stari trg (Altenmarkt)** v okraju St. Gallen; Brežice (svinjski senjem); Slovenji Gradec*; Magdalensko predmestje mesta Maribor, desni Dravski breg (senjem z govedi in konji); Celje (senjem z govedi in konji); Poličane (senjem s ščetinarji) v mariborskem okr.; Gradec (senjem z govedi).

Dne 13. marcija: sv. Lovrenc na Dravskem polju** v ptujskem okr.; St. Marein v okr. Bruck; Št. Jurij ob j. ž** v celjskem okr.; Ščavnica (Stainz)**; sv. Ana na Aignu v okraju Fehring; Uebelbach** v okr. Frohnleiten; Saala* v okr. Voitsberg; Friedberg**; Waltersdorf** v okraju Hartberg; Vorau*; Oberzeiring**; Preding** v okraju Wildon; Selnica ob Dravi** v mariborskem okr.

Dne 14. marcija: Fehring*; Geistthal** v okr. Voitsberg.

Dne 15. marcija: Zdole** v brežiškem okraju; Bruck*; Arvež (senjem z drobnico); Liezen*; Imeno (senjem s ščetinarji) v kozjanskem okr.

Dne 16. marcija: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Stralleg* v okr. Birkfeld; Gradec (senjem z govedi).

Dne 17. marcija: Lemberg** v šmarskem okr. pri J.; Rečica** v gornjegraškem okr.; Trbovlje** v laškem okr.; Hollenegg** v okraju Deutschlandsberg; Riegersburg v okr. Feldbach; Schöffern** v okr. Friedberg; sv. Magdalena v okr. Hartberg; Wenigzell v okraju Vorau; Cmurek**; Podčetrtek** v kozjanskem okr.; Anger* v okr. Birkfeld; Sinabelkirchen v okr. Gleisdorf.

Dne 18. marcija: Gams** v okr. St. Gallen; sv. Trojica* v šentlenartskem okr. Sl. G.; Poličane (senjem s ščetinarji) v mariborskem okraju; Brežice (svinjski senjem); Videm* v brežiškem okraju; Schrems* v okr. Frohnleiten.

Dne 20. marcija: Cven* v ljutomerskem okr.; Studenci* v mariborskem okr.; Ruše* v mariborskem okr.; Svičina v mariborskem okr.; Turrach v okraju Murau; Teufenbach** v okr. Neumarkt; Stralleg v okr. Birkfeld; Miesenbach* v okr. Birkfeld; Arnotče** v šoštanjskem okr.; Marenberg**; Loče** v konjiškem okr.; sv. Barbara** v konjiškem okraju; Zibika** v šmarskem okr. pri J.; Ljubno** v gornjegraškem okr.; Schwanberg v okr. Deutschlandsberg; Edelschrott** v okr. Voitsberg; Dechantskirchen** v okr. Friedberg; sv. Janž pri Herbersteinu** v okr. Pöllau; Arvež*; sv. Križ v ljutomerskem okr.; sv. Barbara v Halozah v ptujskem okr.

Dne 21. marcija: Rogatec**; sv. Jedrt* v laškem okr.; Pernovo** v celjskem okr.; Žigarski vrh** v sevniškem okr.

Dne 22. marcija: Lang** v lipniškem okr.; Imeno (senjem s ščetinarji) v kozjanskem okr.

Dne 23. marcija: Breg pri Ptuj (svinjski senjem); Gradec (senjem z govedi).

Naznanila sprejmejo se v pisarni o. kr. kmetijske družbe v Gradel, Stempfergasse 3.	Naznanila.	Cene: 1/2 stran glid. 12-40, 1/2 strani glid. 6-20, 1/4 strani glid. 3-10, 1/4 strani glid. 1-50, 1/16 strani glid. —70.
---	--------------------------	--

Dolgi beli 6tedenski

zelo okusni najzgodnji jedilni krompir! Izvrsten za solato! Doseže najvišjo ceno! Seme prve kakovosti cent po 12 mark, 10 funtov 1-50 marke. — Katalog brezplačno.

Živalski gnoj

najboljši, najuspešniši! Prima specialna marka za krompir, cent po 8-25 mark, 10 funtov 1 m. Prospekt brezplačno.

Frid. Huck, Erfurt,
Samenhandlung.

Pesa (rona)!

„Oberndorfer“, debela, okrogla, rumena in rudeča. Zelo plenjave in dobre vrste! Na najboljšem glasu! Prve setve, pristno 50 kil po 40 M., 5 kil 4-50 M., 1 kilo 1 M. — **Sklenična pesa**, dolga, debela, rumena in rudeča, cent po 35 M., 5 kil 4-50 M. — Pese prav pičlo! Treba hitro naročiti! — Katalog brezplačno.

Dušičnat kostni fosfat

najboljše specialno gnojilo za peso, cent 9-70 M., 10 funtov 1-20 M. — Prospekt brezplačno.

Frid. Huck, Erfurt, Samenhandlung.

Seme
štajerske deželne detelje,
 zajamčeno brez predenice, kaljivo in čisto,
 na Röber-jevem stroju očiščeno, prodaja se kilo po
 70 kr., če se naroči 50 kil, brez stroškov do vsake
 štajerske železnične postaje. **Rabecwicz,**
Pesnica. — Vzorci na zahtevanje.

Gozdne sadike in jabolčne divjake

ima na prodaj v velikem številu in po nizki ceni
 grof Geza Szapary-ev gozdarski urad Mura-
 Szombat, komitat Vasvár (Eisenburg), Ogersko,
 blizu Radgone.

(Cenik na zahtevanje gratis in franko)

Alfa-Separator

Dunaj

1., Schwarzenbergstrasse 3.

Najboljše izkoriščanje mleka

z našimi svetovno znanimi

Alfa-centrifugami

in preskušeni

pripravami za mlekarstvo.

Izborne posode za razpošiljanje mleka
 novega izdelka iz jeklene pločevine.

✱ Strokovno presojevanje, ako se to zahteva. ✱

Naši **Alfa - Colibri - Separatori** do

21 kilogramov teži,

za planšarstvo posebno pripravi.

Velika mlekarna v delanju:

Jubilejna razstava, paviljon „Separator“.

Kmetovalci! Sejte naglo rastočo ali mesečno deteljo!

Skoro pol stoletja prideluje se na Dolenjem Bavarskem mnogo zahtevana in dobro plačana naglo rastoča ali mesečna detelja, ki je zaradi svoje trpežnosti in obilnega perja pri kmetih splošno priljubljena, zakaj tista daje najzgodnjo košnjo, od njenih rahlih in sladkih listov in poganjkov je polje navadno že o veliki noči zeleno, v mrzlih snežnatih gorskih pokrajinah bavarske Šumave večkrat že pod snežno odejo, ter z veseljem pozdravi kmetovalec s pričetkom pomladi svoje rano prek in prek porasteno deteljišče, saj mu daje prvo zeleno klajo ob času, ko se o zeleni klaji s travnikov še govoriti ne more. Naglo rastoča ali mesečna detelja se lahko kosi vsake 4 tedne, daje 5—6 košenj, zraste 1 meter visoka in še višja, stebila s 4—6 listi niso redka, traja 3 leta.

Najboljši čas sejatve od marcija do maja posebej ali pomešano z ovsom, ječmenom i. dr. Poseje se 10—12 kilogramov na oral. Poprečni pridelek je 250—300 dvocentov zelene klaje na oralu. Kmetovalci, kateri hočejo pridelati velike množine zelo redilne klaje, napravijo naj s to deteljo vsaj poskus. Vsaka živina jo rada je zeleno in suho.

Prosim pa zlasti vse čebelarje, da tudi na svojo korist uplivajo za sejanje te detelje, zakaj veliko polno cvetje daje čebelam dobro pašo. Cena je zaradi toče in torej pičlega pridelka zelo poskočila. Jaz ponujam: 50 kil po gl. 53.—, 5 kil gl. 6.—, 1 kilo gl. 1:50.

Svoj ravnokar izdani kmetški katalog, zelo zanimiv za vsakega poljedelca in vrtnarja, pošljem na zahtevanje vsakemu brezplačno in poštne prosto.

Bayerische Central - Saatstelle

Rihard Fürst, Frauendorf I, Post Vilshofen (Niederbayern).

Tovarna kmetijskih strojev Jožefa Dangl, Gleisdorf (Štajersko),

priporoča pokrite varnostne, čelnokolesne in zvonaste vitle (geplje) z varnostno pripravo, mlatilnice goniti z roko in vitlom ali silo, kakor tudi kot posebnost najnovejše jubilejske patentovane, na krogle vložene mlatilnice, izboljšane klajoreznice vsakršne velikosti, drobilne mlne, robkače za tursčico, trijerje, pumpe za gnojnico, sadne mlne z najboljšimi sivokamenimi valjarji in pocinjenimi preddrobniki, stiskalnice za sadje in grozdje s patentovanim izvirnim tiskalom, diferencijalne vodove stiskalnice, tudi z dvojnim tiskalom in moštnim bičem. — Popravila, vsi nadomestni deli in rezala iz angleškega jekla k vsem strojem, kakor tudi najboljše olje za stroje se dobi tukaj.

Prodaja strojev franco na vsaki postaji, tudi na obroke in s poročtvom. — Ob gotovem plačilu ceneje.

 Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Prodajam ameriške
rezane in ukoreninjene
trte ^{kakor} ^{tudi} I^a cepljenke

najboljšega grozdja za vino in na mizo, oddajne v jeseni 1898 in v pomladi 1899 iz neokuzenih krajev. Ako se želi, postrežem rad z natančno specijalno ponudbo.

Emanuel Mayr, posestnik trtnic,
Maribor ob D. na Spodnjem Štajerskem.

Ponujam za jesensko gnojitev
češki Tomasov fosfat
18 % skupen P_2O_5 gld. 3-20,

 kajnit

gld. 3- za 100 kilogr. loko Gradec.

Če se vzame celi vagon, po posebni ceni od vsake postaje.

Makso Rechnitzer,
Gradec, Annenstrasse 64.

Sadjarstvo in vinarstvo ima prihodnost!

Vsak posestnik naj si naroči moj cenovnik o bogati zalogi brezmadežnega blaga.

Pristnost zajamčena.

Jablane, hruške, èrešnje, slive, marelice, breskve, visokodebelna in prtilièna drevesa. — Dalje sadni divjaki, vrtnice in jagodièevje, 100.000 jako lepih, moènih cepljenih ameriških trt najboljših namiznih vrst na najboljši podlogi.

Dalje najfinejša namizna jabolka, vložena v košare ali zaboje, vse po najnižji ceni.

V. Vršec, posestnik drevesnic in trtnic na Bizeljskem pri Brežicah (Spodnje Štajersko).

 Cenovnik brezplačno.

Mnogokrat odlikovan s svetinjami in častnimi diplomami.

Izvirno rigajsko laneno seme

oddajalo se bode po zelo znižani ceni 15 kr. kilogram z zavitkom vred kmetovalcem štajerskim.

Naročilo in za naročeno množino pripadajoči znesek naj se kar najhitreje pošlje semkaj (Stempfergasse št. 3).

Seme dopošlje se takoj.

V Gradcu, dne 15. novembra 1898.

Centralni odbor c. kr. kmetijske družbe štajerske.

Adalbert grof Kottulinsky,
predsednik.

Ces. svétnik Friderik Müller,
stalni generalni tajnik.

Častitim štajerskim
Raiffeisenovim društvom
 se najbolje priporočajo zanesljivo
nepregorne blagajnice
 iz staro sloveče
 tovarne blagajnic **M. Adlersflügel**
Dunaj
 I., Franz Josephs-Quai 13.

Pomlad se bliža,

delo na polju se začne, torej mora kmetovalec vedeti, bode li danes lepo vreme, ali bo jutri dež. Da more to 24 ur poprej določiti, kupi si naj **lieno vremensko hišico (vlagomer)**, lepo narejeno iz naravnega lesa, lakirano, 20 cm visoko. Če stopi kmetica v praznji obleki iz hišice, bo lepo vreme, ako pa stopi iz nje moč z dežnikom, bo slabo vreme. Navod o porabi je priložen vsakej hišici. Cena za komad 2.10 gld.; zelo elegantna s toplomerom 2.70 gld. Najzanimiviši cenovnik na svetu brezplačno.

Richard Fürst,

Frauentdorf I., Post Vilshofen (Niederbayern).

Štajersko deželno
 zdravišče
Rogatec-Slatina.

Južno železn. postaja Poličane.

Doba: od 1. maja do 30. septembra.

**Zdravitev s pitjem, kopanjem,
 mrzlo vodo in sirotko i. dr.**

Brošure in prospekti po ravnanstvu
 brezplačno.

Tempeljski in Styria-vrelec
 vedno novo napolnjen

staro znana kislica Glavberjeve soli
 proti obolenju prebavi, tudi prijetna
 hladilna pijača.

Dobiva se po oskrbništvu studenca, po
 glavnem založišču v stanovski hiši, kakor
 tudi po vseh trgovinah mineralne vode,
 slovečih specerijskih in droguerijskih
 trgovinah in lekarnah v Gradcu.

Viljem Geiger

drevesnica poleg dež. poljedelske
 šole Grottenhof
 v **Eszenbergu pri Gradcu**
 priporoča

sadno drevje, sadne divjake,
 jagodičasto sadje, rože,
 lepotična drevesa, drevoredna drevesa
 špargelje, cepiče itd.

po zelo nizki ceni in le v lepi kakovosti.

— * Ceniki brezplačno. * —

Klajno koščeno moko

s 71–72 % fosforokislega apna proti **lom-**
nosti kosti i. dr. razpošilja dober kup
Podewils-ova tovarna fekaliekstraktov v Gradcu.
 Navod o porabi in ceniki gratis in franko.

Častna diploma Gradec. ★ I. drž. nagrada Gradec.

Umetni gnoj vsake vrste

z jamčeno vsebino,
 zlasti za vinograde, v katerih so se dosegli
 velikanski uspehi, dalje za žito, sadjarstvo in
 travništvo, kakor: kostne mlevke superfosfat,
 kostne mlevke bifosfat, kostna mlevka, žveplo-
 kisli amonijak, žveplokisli kali, rožena mlevka itd.,
 o katerih izvrstnem učinku je mnogo potrdil na
 vpogled, razpošilja po najnižjih dnevnih cenah

Podewils-ova tovarna fekaliekstraktov

→ v Gradcu. ←

Navod o porabi in ceniki brezplačno.

Dobra in cena postrežba.

Zajamčeno perilne kanafase (platno za posteljino),
 oksforde za srajce, zefire za obleke, plavino,
 belo platno iz bombaževine in lanu, otirače,
 namizne prte in robece itd. razpošilja proti po-
 vzetju tkalnica Jožefa Neugebauer, Aschergraben,
 pošta Sattel pri Novem mestu (Neustadt) ob V.
 (Češko). Vzorce in cenovnik brezplačno in prosto.